

ಹೀಗೆ ಕವಿಪರಮೇಶ್ವರ-ಜಿನಸೇನಾಚಾರ್ಯರ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ ಅದಿನಾಥಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೇ ಪಂಪನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ, ಮತ್ತು ಜಿನಸೇನಾಚಾರ್ಯರ ಪೂರ್ವಪುರಾಣವನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ. “ಜಿನಸೇನರ ಪುರಾಣದ ಆಧಾರದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯಬರುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ದಿ. ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ‘ಈ ಕಥೆ ಹಿಂದೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾದಿಚರಿತದ ಗುಣಧರರು ಇವರ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ವೀರಸೇನಜಿನಸೇನಾಚಾರ್ಯಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಉಪದೇಶಕ್ರಮದಿಂದ ಬಂದಿತೆಂದು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ’ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಯೂ ವೇಳರಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅಸಮಂಜಸ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲದೆ “ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನವಿಜಯದಲ್ಲಿ (೧೪-೬೨) ‘ಸತ್ಯವಿನ್ಯಾಸಸಮಾಗಮಾನ್ವಿತಮನಾದಿಪುರಾಣಮನೆಯ್ವಿ ಪೇಷು ವಾಕ್ಯೈಃ ಸುಭಗಂ ಪುರಾಣಕವಿ’ಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ವ್ಯಾಸನೇಂಬ ಕವಿಯ ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದ ವೇಳರಿ ವಿರಚಿತವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ,” ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ‘ಸತ್ಯವಿನ್ಯಾಸಸಮಾಗಮಾನ್ವಿತಮನಾದಿಪುರಾಣಮಂ’ ಎಂಬ ಸಮಸ್ತ ಪದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಎಡಹಿಂದೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ‘ಸತ್ಯವಿನ್ಯಾಸಸಮಾಗಮಾನ್ವಿತ’ ಪದದಿಂದ ಆ ಕವಿನ್ಯಾಸಮಂ ಪದದ ಸಮಕಾಲೀನನೂ ಮಿತ್ರನೂ ಆಗಿದ್ದನೆಂದು ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಿ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆಯುವಲ್ಲಿ ಪಂಪನಿಗೆ ಆತನ ಸಹಾಯವಾಗಿರಬಹುದು, ಇಷ್ಟೇ. ಪಂಪನು ಜಿನಸೇನಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾನೆಂಬ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಕಥೆಯ ಮೂಲಕವಂತೂ ಸರಿಯೇ. ಇದನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ಭಾಷಾಸರಣಿ ಉಪಮೆ-ವರ್ಣನೆಗಳಿಂದಲೂ ಅದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಕವಿಪ್ರಶಸ್ತಿ—

ಕಾವ್ಯ ಬೀಜವು ಮೊಳಕು, ಚಿಗುತು, ಬೆಳೆದು, ಮರವಾಗಿ, ಹೊಬಿಟ್ಟು, ಕಾಯಾಗಿ, ರುಚಿಕರವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಕವಿಯ ಮನೋಭೂಮಿಯು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ, ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯಾನುಭವದಿಂದ, ಪ್ರಪಂಚಾನುಭವದಿಂದ ಹೆದವಾಗಬೇಕು, ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಆತನು ರಸಿಕನಾಗಬೇಕು. ಪಂಪನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರಮುನಿಗಳ ಪಾದದಡೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆತಿದೆ, ಬಳವಾಸಿದೇಶದ ಸೌಂದರ್ಯವು ಆತನನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಿ ರಸಿಕತೆ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಆ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಆತನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ:

ಕವಿತೆ ನೆಗಟ್ಟಿಯಂ ನಿಜಾಸೆ ಜೋಳದ ಪಾಟಾ ನಿಜಾಧಿನಾಥನಾ
 ಹವದೊಳರಾಕಿನಾಯಕರೆ ಪಟ್ಟನೆ ಪಾಟಾಸೆ ಸಂದ ಪೆಂಪು ಭೂ |
 ಭುವನದೊಳಾಗಳುಂ ಬೆಳಗೆ ಮಿಕ್ಕುಭಿಮಾನದ ಮಾತು ಕೀರ್ತಿಯಂ |
 ಎವರಿಸೆ ಸಂದನೇಂ ಕಲಿಯೊ ಸತ್ಯವಿಯೊ ಗುಣಾರ್ಣವಂ || ಪಂಪ
 ಭಾರತ ೧೪-೫೦ ||

ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಅರಸು ಅರಿಕೇಸರಿಗಾಗಿ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಅವರನ್ನು
 ಸೋಲಿಸಿ ವಿಜಯವನ್ನು ದಿಗಂತ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಕಲಿಯಾಗಿದ್ದನು.
 ಆದುದರಿಂದ ಕಲಿ ಮತ್ತು ಕವಿ ಎಂಬ ಎರಡೂ ಶಬ್ದಗಳು ಪಂಪನಿಂದ ಕೃತಾರ್ಥ
 ವಾಗಿವೆ. ಪಂಪನ ಕಾಲವು ಕ್ಷಾತ್ರಯುಗವು. ತಾನೇ ಚಾವುಂಡರಾಯನನ್ನು
 ನೋಡಿ, ಅವನೂ ಕಲಿಯಾಗಿದ್ದನು, ಕವಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಪಂಪನಿಗೆ ಅಶ್ವಯು
 ಯಾವಾಗ ದೊರಕಿತೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃವಾಗಿ
 ಅದಿಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದ ಮೇಲೆ ಪಂಪನ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅರಿಕೇಸರಿಯ ವರಿಗೆ
 ಹೋಗಿರಬೇಕು. ಆತನು ಪಂಪನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಆತನಿಗೆ ಅಶ್ವಯವ
 ನಿಷ್ಠಿರಬೇಕು. ಅರಿಕೇಸರಿಯು ತನ್ನ ದೊಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಪನನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದು
 ಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಬೇಕು. ಆತನು ಕೂರನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಶೌರ್ಯ
 ವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ತೋರಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿರಬೇಕು. ಇದು
 ಊಹೆ ಮಾತ್ರ. ನಿಜ ಸಂಗತಿ ಸಂಶೋಧಿತವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅದಿಪುರಾಣದ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅರಿಕೇಸರಿಯು ಪಂಪನಿಂದ
 ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನವಿಜಯವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿದನು. ಕವಿ ಅದನ್ನು ಅರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ
 ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದನು. ಭಾರತವನ್ನು ಕೇಳಿ ದೊರೆಯು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ, ಕವಿಗೆ
 ಪಂಚರತ್ನಗಳನ್ನೂ ಉಡುಗೋರೆಗಳನ್ನೂ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೂ ವೆಗಳ್ಳವಾಗಿ ದಯೆ
 ಪಾಲಿಸಿ, 'ನಿರಿದಪ್ಪ ಗೌರವದ ಮೈಮೆಯ ಮನ್ನಣೆಯೊಳ್ಳಿನಟ್ಟು'ದ
 ಕವಿಯನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ಬಚ್ಚಿಸಾಸಿರದ ಧರ್ಮಪುರಕ್ಕೆ ಸಾರವೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು
 ಶಾಸನಾಗ್ರಹಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಧರ್ಮಪುರವು ಪುಲಿಗೆರೆಯ ಹತ್ತರವಿ
 ರುವ ಡಂಬಳವೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು
 ಅದು ಹೈದರಾಬಾದ (ದಕ್ಷಿಣ) ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಗೋದಾವರಿ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ
 ಧರ್ಮಪುರವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಸಂಶೋಧನದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು
 ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು ಸರಿಯಾದುದು. ಪ್ರಾಂತಾಧಿಮಾನ್ಯದಿಂದ ಸತ್ಯವನ್ನು
 ಮರೆಯಬಾರದು. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಪಂಪನು ಹೇಳುವ ವಸಂತ, ಕೊಟ್ಟಿರು,
 ವಿಕ್ರಮಪುರ ಮುಂತಾದ ಊರುಗಳು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ
 ಪಂಪನು ಆ ಪ್ರಾಂತದವನು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಿಜಯಪುರದ
 ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ತರ್ಕವಾತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿತ್ತೀ ಹೊರ್ತು ವೆಂಗಿಮಂಡಲವೆಂದಲ್ಲ
 ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಆ. ಪು.

೭ ಮಕುಟಂ ಕೇಯೂರಂ ಕ | ಣ
ಕುಂಡಲಂ.....ಭೂಷಣಾಂಗತರು
ಕುಡುಕಿಕ್ಕುಂ || ೫-೩೩ ||

೮ ಆವೋತ್ತಮಣಿದೀಪಕ | ಆವೋ
ದ್ಯುಜ್ಯೋತಿಗರ್ಭ.....ದೀಪಾಂಗ
ಜ್ಯೋತಿರಂಗಕಲ್ಪಕುಜಂಗರ್ಭ ||

೫-೪೦

೯ ಅತಿವೃದ್ಧರವದಾಯಿಗಳಂ ತತ
ಘನಸುಷಿರಾವನದ್ಧ.....ವೀರ್ಯ
ತೂರ್ಯಕ್ಷ್ಮಜಂ || ೫-೩೫ ||

ಶಾ. ಸಾ. ಸ.

ಮಕುಟಂ ಕೇಯೂರಂ ಕ | ಣ
ಕುಂಡಲಂ ..... ಭೂಷಣಾಂಗತರು
ಕುಡುಕಿಕ್ಕುಂ || ಪು. ೭; ಪ. ೮ ||

ಆವೋತ್ತಮಣಿದೀಪಕ | ಆವೋದ್ಯ
ಜ್ಯೋತಿಗರ್ಭ.....ದೀಪಾಂಗಜ್ಯೋತಿ
ರಂಗಕಲ್ಪಕುಜಂಗರ್ಭ

ಪು. ೭;

ಅತಿವೃದ್ಧರವದಾಯಿಗಳಂ | ತತಘನ
ಸುಷಿರಾವನದ್ಧ.....ವೀರ್ಯತೂರ್ಯ
ಕ್ಷ್ಮಜಂ ಪು. ೭; ಪ. ೧೦

ಇವು ಶಾ. ಸಾ. ಸ. ದಲ್ಲಿ 'ದಶವಿಧಕಲ್ಪಮೃದಾಃ || ೪ ||' ಎಂಬ
ಸೂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಉದಾಹರಿಸಲಾಗಿವೆ.

ಮತ್ತೆ—

೧೦ ಗಜವೃಷಭಾಂಕುಶಕ್ರಾಂ ಬುಜ
ಹಂಸ.....ಧ್ವಜಂಗಳಂ ಧ್ವಜ
ಮಹೀತಳಂ ಸೋಗಯಿಸುಗುಂ

೧೦-೩೩

ಗಜಸಿಂಹವೃಷಭಗರುಡಾಂ | ಬುಜ
ಮಾಲಾಹಂಸ.....ಧ್ವಜವುಂ ಧ್ವಜ
ಭೂಮಿಯೋಳ್ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿಕ್ಕುಂ

ಪು. ೪೪; ಪ. ೧೪ ||

೧೧ ದೇವೋತ್ತರಕುರುಗಳೆ.....ಕಲ್ಪಾ
ವನಿರುಹಭೂಮಿಭಾಗಮತಿರಮ
ಣೀಯಂ || ೧೦-೩೪ ||

ದೇವೋತ್ತರಕುರುಗಳ್.....ಕಲ್ಪಾವ
ನೀತಲಂ ಸೋಗಯಿಸುಗುಂ

ಪು. ೪೪; ಪ. ೧೫ ||

ಈ ಪದ್ಯಗಳು 'ಸಮವಸರಣೈಕಾದಶಭೂಮಯಃ' ಎಂಬ ಸೂತ್ರದ
ಕೆಳಗೆ ಉದಾಹರಿಸಲಾಗಿವೆ.

ಮತ್ತೆ—

೧೨ ತಿಪ್ಪಿಯದೆ ಮುನ್ನೆತ್ತ ಪಡಿಗಳ್
.....ಭೋಂಕನಾತನ ಪುರಾತನ
ಪುಣ್ಯಫಲಪ್ರಭಾವವದಿಂ || ೨-೬೩ ||

೧೩ ಪೂತಜಂಗಮಲತೆಗಳಂತಿಪ್ಪಿ ತನ್ನ
ಮುಂದೆ ಬಂದಾಡುವಚ್ಚರಸಿಯರು

ನೆರೆಯದೆ ಮುನ್ನೆತ್ತ ಪಡಿಗಳು....
ಭೋಂಕನಾತನ ಪುರಾತನ ಪುಣ್ಯಫಲ
ಪ್ರಭಾವದಿಂದ || ಪು. ೧೧೪; ಪ. ೫೩ ||

ಪೂತಜಂಗಮಲತೆಗಳನೆರಗೆ ತಂದು
ಮುಂದೆ ಬಂದಾಡುವಚ್ಚರಸಿಯರು

ಶಂಪನ ಜೀವನ-ಚರಿತ್ರೆ

ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೆಂಗಿಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ' ವಸಂತ, ಕೊಟ್ಟಿರು, ನಿಡಗುಂದಿ, ವಿಕ್ರಮಪುರ ' ಎಂಬ ಆಗ್ರಹಾರಗಳಿದ್ದವು. ಈ ಆಗ್ರಹಾರಗಳಿಗೆ ಆಗ್ರಗಣ್ಯನಾದ, ಉರ್ಜಿತಪುಣ್ಯನಾದ (ಪಂ. ಭಾ. ೧೪-೪೧), ನಯಕಾಲಿಯಾದ ಸಕಲ-ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವಿನಿಶ್ಚಯಮತಿಯಾದ ಮಾಧವಸೋಮಯಾಜಿ ಎಂಬ ಅಗ್ರಹೋತ್ಥಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು (ಪಂ. ಭಾ. ೧೪-೪೨) ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಆತನು ವತ್ಸಗೋತ್ರದವನು. ಆತನ ಹೋಮಮಂತ್ರ ಕ್ರಮವು ನಡೆದಾಗ ತುಸು ಮಿಡುಕಿದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಶಾಪಕೊಡುವನೋ ಎಂದು ಅಂಜಿ ಇಂದ್ರ-ಚಂದ್ರ-ಸೂರ್ಯ-ವಾಯುದೇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಆತನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಾಲಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಯಜ್ಞಮಾಡಿ ಸಂಪತ್ಕದವಿಗೇರಿದ ಕಾರಣ ಆತನು ಸರ್ವಕ್ರತುಯಾಜಿಯಾದನು (ಪಂ. ಭಾ. ೧೪-೪೩). ಆತನ ಯಜ್ಞಕುಂಡಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊರಟ ಹೋಮಧೂಮವು ದಿಗ್ವಿಪತಿಯರಿಗೆ ಕೃತಕ ಕುರುಳಿನಂತೆ, ತ್ರಿಭುವನ ಕಾಂತಿಗೆ ಕಂಕಾಭರಣದಂತೆ ಶೋಭಿಸುವುದಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಹುತಿಮಾಡಿದ ಪಶುಹತ್ಯಾದೋಷದಿಂದ ಆತನ ಧನಲಕ್ಷೀತಿಯನ್ನು ಕರಿದು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತು (ಪಂ. ಭಾ. ೧೪-೪೪).^೧

ಮಾಧವಸೋಮಯಾಜಿಯ ಮಗನು ಅಭಿಮಾನಚಂದ್ರನು. ಈತನು ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಅನೆ, ಕುದುರೆ, ರತ್ನ, ಹೊನ್ನ ಮುಂತಾದ ಸಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಾದನು (ಪಂ. ಭಾ. ೧೪-೪೫). ಅಮದರಿಂದ ಆತನು ಪುರುಷೋತ್ತಮನನ್ನು ಮಿಕ್ಕಿದವನಾದನು.

ಭುವನಭವನಖ್ಯಾತನಾದ ಅಭಿಮಾನಚಂದ್ರನಿಗೆ ಕೊಮರಯ್ಯನೆಂಬ ಮಗನಾದನು. ಆತನು ಸಮಸ್ತ ವೇದವೇದಾಂಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪುರಾತನಾಚಾರಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು (ಪಂ. ಭಾ. ೧೪-೪೬). ಆ ಕೊಮರಯ್ಯನ ಮಗನು ಅಭಿರಾಮದೇವರಾಯ. ಆತನ ಕೀರ್ತಿ ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಿತು. ಆತನು ಗುಣಮಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು (ಪಂ. ಭಾ. ೧೪-೪೭). ' ಜಾತಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು ಧರ್ಮವನ್ನು ನಂಬಬೇಕಾದರೆ

೧. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಶಂಪನು ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೊಂದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಉಪೋದ್ಘಾತ

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಆಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮೂರು ಪ್ರತಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಮೈಸೂರು ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲಾಯಬ್ರರಿ ಸಿರೀಜಿನಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಪಂಡಿತ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರಿಂದ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೦೦ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದುದು. ಇದನ್ನು (ಅ) ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದು ಮೂಡಬಿದರಿಯ ಜೈನಮಠದ ಶ್ರುತ ಛಾಂಡಾರದಿಂದ ಬಂದುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಆ ಛಾಂಡಾರದಲ್ಲಿ ೪೧೦ ನಂಬರು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಓಲೆಗರಿಯ ಪ್ರತಿ. ಇದು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು (ಆ) ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಪ್ರತಿಯಾದೂ ಅದೇ ಮಠದಿಂದ ಬಂದುದು. ಅದರ ನಂಬರು ೧೧೮. ಇದರಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು (ಬ) ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

(ಅ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ೧೦೯ ಓಲೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದವರ ಹೆಸರೂ ಕಾಲವೂ ಹೇಳಲಾಗಿಲ್ಲ. 'ಮಂಗಲಮಹಾಶ್ರೀಶ್ರೀಶ್ರೀ' ಎಂದು ಮುಗಿದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಓಲೆಯ ಮಾರ್ಜಿನಿನಲ್ಲಿ ಪಾಠಾಂತರಗಳೂ ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳೂ ಕೊಡಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಪಾಠಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಮತ್ತು ಶಬ್ದಕೋಶವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಇವರಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಸಾಲುಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೯೦ ರಿಂದ ೧೧೭ ರ ವರೆಗೆ ಅಕ್ಷರಗಳಿವೆ. ಹೊದಿಕೆಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ೨೪ ನಿರ್ಧಾರಕರರ ಮತ್ತು ಶಾಸನದೇವತೆಗಳ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. (ಬ) ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ೧೨೨ ಓಲೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಶ್ರೀಮಹಾದಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮೋ ನಮಃ || ಶ್ರೀಮದನಂತ ಯತಿಪುಂಗವಾಯ ನಮಃ || ' ಶ್ರೀಶ್ರೀಶ್ರೀಶ್ರೀಶ್ರೀ' ಎಂಬ ಪಾಠವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿದವರ ಹೆಸರೂ ಕಾಲಗಳೂ ಹೇಳಲಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವೆಡೆ ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳು ಕೊಡಲಾಗಿವೆ. ಇದರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗರಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಸಾಲುಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೯೫ ರಿಂದ ೧೦೪ ರ ವರೆಗೆ ಅಕ್ಷರಗಳಿವೆ. ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊದಿಕೆಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಗಳಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳಿಲ್ಲ. (ಆ) ಪ್ರತಿಯು ೧೯೩ ಅಂಗುಲ ಉದ್ದ, ೩ ಅಂಗುಲ ಅಗಲವಿದೆ. (ಬ) ಪ್ರತಿಯು ೧೮೩ ಅಂಗುಲ ಉದ್ದ ೨೩ ಅಂಗುಲ ಅಗಲವಿದೆ. ಇವೆರಡೂ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚೇ ಜನ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದಲಾಗಿದೆ. (ಆ) ಪ್ರತಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊದಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆಯ ಆವರಣವಿದ್ದು ಅದು ಜೀರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾರ್ಥನಾ.

ಲೋಕಪತಿ.

ಪ್ರಾಣಿನಿಷ್ಕಾಂಕ್ಷಿ.

೧. ಸಂಧಿ.

ಶ್ರೀವನಿತೆಯರಸನಿವಿಮಲಾ
ಜಿವಪ್ರಾಪ್ತನಪನೇಜಗತ
ಪಾವನನಿಸನಕಾದಿಸಂಪನ್ನನಿಸರದಾಶಾಸನಾ||
ರಾವಗ್ರಾಸುರಮಥನಸವಗ್ರಾಸು
ಧಾವಿನೂತನಕಥನಕಾರಗ್ರಾ
ಕಾವೃದಾನಕಜನವಗದುಗಿನವಿಸರನಾರಯಗ್ರಾ|| ೧||
ಕರಗ್ರಾಸಂಗವ್ಯಸನಿಷ್ಕುಜಗಾ
ಪ್ರಕರಗ್ರಾನಮರಕಿರೀಟಮಂಡಿತ
ಚರಗ್ರಾಚಾರುಚಕೃತ್ತಿನಿವಪಮೃತ್ತಾಪ್ರಶಿಷ್ಟನೇತ್ರ||
ಕರಗ್ರಾನಿಮಗಲಿಪ್ರಕಜಕರಭಸಂ
ಪಾರಗ್ರಾದಂತಚಮುರಾಚಮಾಂ
ಬರನಿಸಲಪುಗೈಪ್ರಕಜನರನುಪಾಪಕಿರಮಗ್ರಾ|| ೨||
ವನರುಪಾಸನವಿಶ್ವಜಗತ್ಪಿ
ಜನಕಸುನಕಾದ್ಯಪ್ರಮುನಿಜನ
ವಿನುತವಿಬುಧವರೈಗ್ರಾಪ್ರಾಪ್ತಮುಖಾಂಶಾಪ್ರಾ||
ವಿನಪಭನತಾಪಯಚಮಾ
ನನರಜಾಗ್ರಾಪ್ರಾಪ್ತವಿಷ್ಣುಪ್ರಾ
ವಿನುತವಿಮುಖವಿಂಶಮಾಪ್ರಮಗ್ರಾಪ್ರಸಂಪದವಾ|| ೩||
ಗಜಮುಖಾನಿಮಿರವೇಷದಂತನಿ
ನಿಜಗ್ರಾಪ್ರಾಪ್ತಪರಕುಧಾರನಿ
ರಜಕಗಗೊದೆಯನಪಮಾರನಿವದ್ಯವಾರುಧಿಯೆ||
ಲಿಜನುಪಾಪಯದ್ರಾದಿಗ್ರಾನೇಶಿ
ಪ್ರಜಿಸುತಪಾರನವರಕನಿನ್
ಪ್ರಿಜಗವಂದಿತಗ್ರಾಪಮಾಪ್ರಮಮತಗಮಂಗ್ರವಾ|| ೪||

ಪಾರಜಾನನೇಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರವಿ
 ಚಾರದೊಡ್ಡವೆವಚನರಚನೊ
 ಧ್ವಾರೇಸುತಿಪಿರಾಗದಾಗಮಸಿದ್ಧಿದಾಯಕಿಯೆ ||
 ಕೊರಸುರಪತಿಪಕಲಮುನಿಜನ
 ಸೂರಿಗ್ಗಗನುಪಮದಯುಪತಿಯೆ
 ಕಾರದೆಯೆನತಿಸುಗೆನಲಿಮೊಲಿದೆನ್ನಜಿಪ್ಪಿಯಲಿ || ೫ ||
 ವಿಶ್ವನಾಥಾಯಗನೇಕವಿಲಿಪ್ಪ
 ಗಾರಪವರವ್ಯಾಸಕೈಯವ
 ಸೂರಿಗ್ಗಗನುಪಮದಯುಪತಿಯೆ
 ಜಾರಗವಿತೆಯಬುಕೆಯಲ್ಲವಿ
 ಚಾರಸುವದ್ವಪಲ್ಲಜಿತವ
 ಧಾರಪಿಣಿಸುವಜ್ಜಿರಾದಯಸಲುಗೆಬಿನ್ನಪವಾ || ೬ ||
 ತ್ರಿಮದಮರಾಧ್ಯನುತಪದ
 ತಾಮರಸಭನವಿಮುನಿಮಾಲ
 ನಾಮನುಪಮಮಹಿಮನನ್ನನಿವಿಮುತಜಗತ್ತಕಾ ||
 ತ್ರಿಮದಮರಾಧ್ಯನುತಪದ
 ರಾಮನಾಪಾವತ್ತಿಮರಘುಪಲ
 ರಾಮರತ್ನಸುಪೊಲಿದುಗದುಗಿನವಿರನಾರಯಗಾ || ೭ ||
 ದುರಿತಪಲಗಿರಿವಪ್ರದಂದನು
 ಧರೆಯಜಂಗಮಮುಪರಕವಿವಾ
 ರುಪಾದಿನಮಗ್ಗನಿವ್ವಿಯುತಪತಿವಿವಿವಂದಿತನಾ ||
 ತರಗನನುತನ್ನವನಿಮುತಪತಿ
 ಕರಿಸಿಮಗನೊಡೊಲಿದುಕರುಗಾ
 ವರವನಿತನುದೇವವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿರಾಯಾ || ೮ ||
 ಪಾಲಿಗೆಬುಪಾವವಿವಿಯದೊಂದ
 ಗ್ಗುಪತಿಪದವಿಟ್ಟುಪದೊಂದ
 ಗ್ಗುಪತಿಪರದೊಡ್ಡವದೊಡ್ಡಿಯಕಾರ್ಪದಗ್ಗುಪತಿ ||
 ಬುಪಸುಬರಿಯಲಕಂತಪತ್ರವೆ
 ಪುಲಪುಗೆದದಗ್ಗುಪತಿಯೊಂದ
 ಬುಲಪುಗದುಗಿನವಿರನಾರಾಯಗಾನಂತಕರಗೆ || ೯ ||
 ಕತ್ತಿಯನವಧರಿಸುಪುಮಸುಕವಿಯ
 ಮತಿಗೆಮಂಗವಿಪ್ರದಧಿಕರು
 ಮಧಿಸುಪುಮತಿಪುಮಮೆರೆಪುಮಲೆಸಸಂಜಮದಾ ||

ನುಕುಗುಗುಪ್ರಕಾಶವುಕುಕುಕುಕು
 ವಿಷಯಸುಜನರುಸುಜನರು
 ಮನೆಯನಿಪ್ರದುವಿಗುನಾರಾಯಗುನಕುಕುಕು|| ೧೦||
 ಕುಗುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಯಗುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಗುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು||
 ಬಗುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಗುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಗುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು|| ೧೧||
 ಪುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು||
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು|| ೧೨||
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು|| ೧೩||
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು|| ೧೪||
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು
 ಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕುಕು|| ೧೫||

ಚಾರಣನಂದಿನಿಕಶಿಯವೈದಿ
 ಕ್ರಮಕ್ಷಯರೋಗಪ್ರಾಪ್ತೆ
 ವಾರ್ತಾನುಯವಿಪ್ರವನಂದಿನುತ್ಕರಿಸಮದಾ||
 ಪ್ರಾರಾಧನವನಪ್ರಸಂಗವ
 ಪಾಠಮಿಗಿತ್ತಿಬಲ್ಲು
 ಭಾಗಲೀರವವನ್ನೆದಿಸುಗುಣೈಸ್ಸಜ್ಜನಕಾ||
 ಪಿಠಿಕಾಸಂಧಿಗ್ರಹವದಗುತ್ಕರಮಂಗಲಂ||

||೧೬||

—೨. ಸಂಧಿ.

||ನೂಜನೆ||ರಾಯಜನಮೈಜಯಗೆವೈಕಂ
 ಪಾಯಮುನಿಪ್ರವನುಮುನಿಮಾಯ
 ಪಾಯನಕ್ಷತ್ರವಗ್ನಿಸಿದಪ್ರಾರಾಧನವರಕಥಾಮೃತವಾ||

ಪದ.

ನೂತನೈರಂದನುಜಗದ್ವಿ
 ವ್ಯಾಪ್ತಲೀನಕಮುಖ್ಯಮುನಿಸಂ
 ಭಾಷಪಾವನನೈಮಿಕಾರಗ್ರಹವರಾತ್ರಿಯೆ||
 ಅತನನುಕಂಡುಮೃತಪಪ್ಪಿ
 ಪ್ರಾಪ್ತಕಲಕ್ಷ್ಮೀಮಮಧುರ
 ಪ್ರೀತಿವಚನಾಮೃತವಸಂಪ್ರಾಪನೆಯಮದವರಾ||
 ಪರಮಪಿರಾಗ್ನಿಕಶೀರೋಮಗ್ನಿ
 ಬರವದೇಶಗದಾಯುಕೇಶವ
 ವರಕಥಾಬಯ್ಯಾಭಸಾರವಿಶ್ವವೈನುಂಟಾ||
 ಚರತಚಮರಾತ್ರಿಯತಮೋನಿ
 ಪೂರಗೆವಿತ್ರಮವೈತ್ತವಾದ್ವತ
 ವರುಕನವುನಮಗೆಂದುನುಡಿದುಹೋಮಪಾಪಭಗ್ನಿಯಾ||
 ವಂದಿಸಿದನೈವರತಮೋಧನ
 ಪಂದತತ್ವೈಸುಪ್ರಮತಾನೈ
 ನೆಂದುನುಡಿದನುಕೇಶವಾಮೃತಸದಾಕಮಗದಲಾ||
 ಪಂದೇಶೈವದಲ್ಲಪಿಗ್ನುಮ
 ಮುಂದೆಪುನಿವರನಿಗಮಕತವಿವ
 ಹೊಂದೊರೆಗೆಬರಲಾಯವೆಂದನುಸೂತಶೈಮುಗದಾ|| || ೩ ||
 ಶೈವನುಜನಮೈಜಯಕಿ
 ಪಾಲನುವರಸಪಯಜ್ಞ
 ಸ್ಥೂಲಪಾಪವಿಭಾತಗೋಸುಗವಿಮಪಾಪಾಧಿಯಾ||

||೧||

—೨.

ಕೇವಲವೇನುತಾನಲ್ಲಿಮುನಿಜನ
 ಮಾರ್ಗಮಂಡಿತರಾಗತಮಲವಿ
 ಕಾಲವೇವದ್ಯಾಸಕ್ತತಾರತಕಥಾಮೃತವಾ|| ೪ ||
 ಪೂವಪೂರ್ವದೇವಾಧೀಂದ್ರೈ
 ರೋಮಪದಭಗ್ನಾನಾವೃಮದಿಹ
 ಸೋಮಪಾನಾದಿಗ್ರಮಗ್ರಸ್ತ್ರೀಮಕರುಗಗ್ಗೇ||
 ಕಮಪಾಗ್ನಾರತಕಥಾಮೃತ
 ರಾಮಗ್ನೀಯಕಫಲವಲಾನಿ
 ಸ್ವೀಮಮಗ್ರಾಠನೃಕವೆಂದದಮುನಿಸ್ತ್ರೀಮ|| ೫ ||
 ಪೋಗುನಾಸೆಲಿಸೂತಮುಕತ
 ವ್ಯಾಘ್ರವಿಭಜಾಂಗುಕವನುನಿ
 ಕೇವಲದದೋಗ್ರಂದಜನಮೇಜಯನಯಾಗವಲಿ||
 ಮಾರ್ಗಗ್ರಲಾನುವೇವನಿನಯ
 ಪೋಗೇಯನಿನಿನಿಪ್ರಮುನಿಗಗ್ಗ
 ನೋಲಗನುವಿನಿನಿಮ್ನಜ್ಞೀಯಲೆಂದುಕೈಮುಗದಾ|| ೬ ||
 ಸರ್ಪಯಜ್ಞವಲಾದಮುಕತದ
 ದರ್ಪವನುಕೇವಲಗುಟ್ಟು
 ತರ್ಪಗಾಧಿಕ್ರಿಯೆಗಗ್ಗಲಿಸಾಮತ್ಯವಿಲ್ಲಿಂದಾ||
 ದರ್ಪಕಾಪಿತಮುಕತಮುನಿಮುಖ
 ದರ್ಪಗಾನುಕೇವಲನುಕತದಸ
 ಮರ್ಪಿಸಿದನರಸುಂಗೇವದವ್ಯಾಸಮುನಿರಾಯ|| ೭ ||
 ರಾಯಕೈವೇಮಾವಪಾಂಡವ
 ರಾಯಕತಕವನೊಂದುವೈಕಂ
 ಪಾಯನಿಗೆಬೆಸಸಿದನುಕಾಘನುಬಪಾರ್ಪಮುಸುಕವಾ||
 ರಾಯನತ್ತತ್ತತ್ತಯಲೆವೈಕಂ
 ಪಾಯನಿಗೆವಂದಿಸಿನಿಜಾತ್ಮಿ
 ಪ್ರಾಯವನುಕೇವಲನುತತ್ತತ್ತಿಸುದಮುನಿಸಕರ|| ೮ ||
 ವಿತತಮುಸುಕವನುಸುಗಂಧಾ
 ಕ್ಷೇಯೋಗ್ಗಚಿನಿಸೋಮಸೂರ್ಯ
 ಕ್ಷೇಜಲಾನಲವಾಯುಗಗನಾದಿಗಗ್ಗತ್ತನಮಿಸು||
 ಕತಮ್ನಾದಿಸಮಸ್ತದೇವ
 ಪ್ರತಕಗೇರಗಸುರೋಜ್ವಲವಪು
 ಪತಿಗಗ್ಗಕೈಮುಗದವಿಮಲಜ್ಞಾನಮುಕ್ತಿಯಲಿ|| ೯ ||